

Briselē, 2024. gada 14. jūnijā
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	10253/24
Temats:	Padomes secinājumi "Cīņa pret narkotiku tirdzniecību un organizēto noziedzību: Tiesu iestāžu tīkla izveide organizētās noziedzības jomā"

Padome (Tieslietas un iekšlietas) 2024. gada 13. un 14. jūnija sanāksmē apstiprināja Padomes secinājumu kopumu "Cīņa pret narkotiku tirdzniecību un organizēto noziedzību: Tiesu iestāžu tīkla izveide organizētās noziedzības jomā". Padomes apstiprinātais teksts ir izklāstīts pielikumā.

Padomes secinājumi

“Cīņa pret narkotiku tirdzniecību un organizēto noziedzību:

Tiesu iestāžu tīkla izveide organizētās noziedzības jomā”

Ievads

Vispārīgais jautājums

1. Organizētā noziedzība, tostarp nelegāla narkotiku tirdzniecība, ir nopietns drauds Eiropas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm, kā arī Eiropas ekonomikai un dalībvalstu drošībai. Organizētas noziedzīgās grupas arvien biežāk izmanto ekstrēmu vardarbību, iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā un korupciju, tādējādi graujot tiesiskumu un apdraudot mūsu demokrātijas pamatprincipus.
2. ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijas 2021.–2025. gadam ¹ mērķis ir uzlabot tiesībsardzības un tiesu iestāžu sadarbību, apkarot organizētās noziedzības struktūras un augstas prioritātes noziegumus, nepieļaut noziedzīgu peļņas ieguvu un nodrošināt mūsdienīgu reakciju uz tehnoloģisko attīstību. ES stratēģija narkotiku jomā 2021.–2025. gadam ² un ES Rīcības plāns narkotiku jomā 2021.–2025. gadam ³ politikai narkotiku jomā nodrošina visaptverošu politisko satvaru. Tajos izmantota uz pierādījumiem balstīta, integrēta, līdzsvarota un vairākdisciplīnu pieeja narkotiku parādībai valstu, ES un starptautiskā līmenī. Nesenākā dokumentā – Komisijas paziņojumā par ES ceļvedi narkotiku tirdzniecības un organizētās noziedzības apkarošanai ⁴ – ir izklāstīti pasākumi loģistikas centru noturības stiprināšanai, tostarp ar Eiropas Ostu alianses palīdzību, augsta riska noziedzīgo tīklu likvidēšanai, prevencijai un starptautiskajai sadarbībai.

¹ 8085/21 + ADD1.

² ES stratēģija narkotiku jomā 2021.–2025. gadam: OV C 102I, 24.3.2021, 1. lpp.

³ ES Rīcības plāns narkotiku jomā 2021.–2025. gadam: OV C 272, 8.7.2021., 2. lpp.

⁴ 14114/23.

3. Pamatojoties uz šo satvaru un ņemot vērā aizvien satraucošāko situāciju narkotiku jomā, noteikti ir jāveic iedarbīgi pasākumi, lai apkarotu ar narkotikām saistītu organizēto noziedzību, izmantojot ES dalībvalstu, iestāžu un aģentūru sadarbības centienus un daudzdimensionālu pieeju. Šajos secinājumos aplūkoti šo pasākumu aspekti, kas saistīti ar īpaša tiesu iestāžu tīkla izveidi, lai vērstos pret jaunām tendencēm un draudiem, ko rada organizētā noziedzība.

Tiesu iestāžu sadarbība

4. Noziedzīgie tīkli un to nelikumīgās darbības bieži vien aptver dažādas jurisdikcijas. Lai apkarotu noziedzīgos tīklus un to ienākumu gūšanas modeļus visā ES, tiesu iestādēm ir jāstiprina to sadarbība un informācijas apmaiņa visās dalībvalstīs. Šajā kontekstā svarīga loma ir *Eurojust*, kas atbalsta un stiprina koordināciju un sadarbību starp valstu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas iestādēm saistībā ar smagiem noziegumiem.
5. Informācijas apmaiņu un sadarbību starp tiesu iestādēm sarežģītu pārrobežu organizētās noziedzības izmeklēšanu laikā varētu stiprināt, izveidojot specializētu dalībvalstu kriminālvajāšanas iestāžu tīklu, ko varētu balstīt uz *Eurojust*, Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu krimināllietās (*EJN*) un citu ieinteresēto personu darbu un ar to koordinēt. Neformālajā ministru sanāksmē 2024. gada 26. janvārī dalībvalstu tieslietu ministri pauda skaidru atbalstu šai idejai.
6. Šāds tīkls, kam būtu nodrošināti piemēroti un pietiekami rīki un resursi, varētu sniegt efektīvu atbalstu un norādījumus Eiropas tiesu iestādēm attiecīgos jautājumos, piemēram:
 - organizētu noziedzīgo grupu tendenču un darbības veidu identificēšana un kartēšana;
 - stratēģiskas pamatnostādnes cīņai pret narkotiku tirdzniecību un organizēto noziedzību;

- iespēju apzināšana konkrētās lietās, lai vēl vairāk atvieglotu *Eurojust*, kopējo izmeklēšanas grupu (KIG) un tiesībsardzības operatīvo darbu, tostarp attiecībā uz sagatavošanās darbiem, kas vajadzīgi KIG izveidei, saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu un nedublējot citu aktozu uzdevumus;
- daudzveidīgā tiesiskā regulējuma ietekme Eiropā un ārpus tās.

Padomes secinājumi

Vispārīgi apsvērumi par tīkla izveidi

1. Būtu jāizveido Eiropas Tiesu iestāžu tīkls organizētās noziedzības jomā (turpmāk – “Tīkls”) un jānodrošina specializētu zināšanu centrs, kas atbalsta tiesu iestādes organizētās noziedzības apkarošanas jomā. Tīkls apvienos valstu ekspertus, kas vada kriminālizmeklēšanas, galvenokārt prokurus un, attiecīgā gadījumā ņemot vērā valsts kontekstu, izmeklēšanas tiesnešus vai tiesībsardzības amatpersonas.
2. Šajā nolūkā Tīkls galvenokārt atvieglos un uzlabos sadarbību starp kompetentajām tiesu iestādēm, kuru darbības joma ir narkotiku tirdzniecības un organizētās noziedzības apkarošana, un tam būtu jāspēj gūt labumu no metodēm, kuras izstrādājuši citi ES instrumenti, piemēram, *EMPACT*. Tādējādi Tīkls nodrošinās, ka resursi tiek efektīvi apvienoti, netiek dublēti centieni un pilnībā tiek respektētas esošās struktūras un kompetences, jo īpaši *Eurojust*, Eiropola un *EJN* ietvaros.
3. Būtu jānodrošina, ka Tīkls var darboties nepārtraukti, kas ļaus tam ātri reaģēt uz mainīgajām organizētu noziedzīgo grupu darbībām. Tīkla uzkrātajām zināšanām un pieredzei vajadzētu būt ilgtspējīgām. Lai to panāktu, *Eurojust* tiek aicināta – atkarībā no pieejamajiem resursiem – organizēt Tīkla darbību savās telpās.

Tīkla uzdevumi

4. Ņemot vērā organizētu noziedzīgo grupu darbību daudzveidību, Tīklam būs plašas pilnvaras pievērsties visiem organizētās noziedzības apkarošanas aspektiem. Šajā ziņā Tīklam būs elastīgas pilnvaras, kas tam ļaus izvēlēties konkrētus darbības virzienus atbilstīgi mainīgajām noziedzības tendencēm un radītajam apdraudējumam.
5. Kā galveno prioritāti Tīklam ieteicams izvirzīt nelegālas narkotiku tirdzniecības centrus, jo īpaši jūras ostas un citus loģistikas centrus, ko organizētas noziedzīgās grupas izmanto, lai importētu nelikumīgas narkotiskās vielas un transportētu tās caur Savienību.
6. Tīkls jo īpaši, cieši sadarbojoties ar *Eurojust* un citiem attiecīgiem aktoriem:
 - a) veicinās ekspertīzes, paraugprakses un citu attiecīgu zināšanu un pieredzes apmaiņu organizētās noziedzības izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, tostarp saistībā ar praktisku pašreizējā tiesiskā regulējuma un attiecīgās judikatūras piemērošanu un efektīvu tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību;
 - b) apmainīsies ar informāciju par vispārējo attīstību un tendencēm, kā arī, neskarot piemērojamos Savienības un valstu tiesību aktus, apmainīsies ar nepersondatiem, ko var iekļaut un izmantot *Eurojust* un valstu tiesu iestāžu, jo īpaši kopējo izmeklēšanas grupu (KIG), operatīvajās darbībās;
 - c) sekmēs dialogu starp dažādiem aktoriem un ieinteresētajām personām, kurām ir nozīme organizētās noziedzības apkarošanā, piemēram, Eiropolu, *Eurojust* un *EPPO*, nedublējot centienus un pilnībā respektējot esošās struktūras un kompetences;
 - d) izveidos specializētu zināšanu centru.

Organizācija

7. Eurojust nodrošinās, ka Tīkla darbs ir saskaņots ar *Eurojust* un citu struktūru darbu, un sniegs loģistikas un operatīvo atbalstu, kas nepieciešams iepriekš, 6. punktā, izklāstīto uzdevumu veikšanai.
8. Tīklam būtu regulāri jātiekas atkarībā no dalībnieku vajadzībām, parasti divas reizes gadā, sanāksmes rīkojot *Eurojust*. Pirmā sanāksme būtu jārīko 2024. gada otrajā pusē kā izmēģinājuma pasākums ar *ad hoc* finansējumu. Ideālā gadījumā tajā būtu jākoncentrējas uz ļoti aktuālo jautājumu, proti, cīņu pret organizēto noziedzību, kas saistīta ar narkotiku nelikumīgo importu caur Eiropas jūras ostām un citiem loģistikas centriem.
9. Tīkls balstīsies uz darba kārtību, ko izstrādā ik pēc diviem gadiem gada pirmajā ceturksnī, apspriežoties ar attiecīgajām ES iestādēm, aģentūrām un struktūrām un ņemot vērā pieejamās analīzes un riska novērtējumus, piemēram, Eiropola ziņojumu par noziedzīgo tīklu atklāšanu. Tomēr Tīklam būtu jādod rīcības brīvība īstenot arī citus, darba kārtībā nenorādītus darba virzienus, ja to pamato konkrētā situācija.
10. Par resursu piešķiršanu Tīkla vajadzībām būtu jāņem vērā budžeta iestādēm, un tam nevajadzētu skart nākotnes daudzgadu finanšu shēmu. Ņemot vērā minēto, Padome lūdz Komisiju un *Eurojust* laikus izskatīt un sagatavot finanšu un citus praktiskus aspektus un kārtību, kas vajadzīga Tīkla funkciju un uzdevumu veikšanai, ievērojot budžeta un cilvēkresursu piešķiršanu esošajiem tīkliem un struktūrām.
11. Pastāvīgas Tīkla atbalsta struktūras izveide, šķiet, atbilst reālai un neatliekamai vajadzībai pēc kvalificēta atbalsta Tīklam. Šādas atbalsta struktūras izveides nosacījumi būtu jāanalizē prioritārā kārtā.

12. Sinerģija starp Tīklu un *Eurojust* vai starp Tīklu un citiem tīkliem tiktu nodrošinātas atbilstīgi Padomes 2019. gada 18. jūnija secinājumiem “Sinerģija starp *Eurojust* un tīkliem, ko Padome izveidojusi tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā”⁵. Tāpat Padome lūdz Komisiju nodrošināt sinerģiju starp dažādām Ceļvedī ietvertajām iniciatīvām un jo īpaši starp šo Tīklu un Eiropas Ostu alianses veiktajiem pasākumiem.
13. Katrai dalībvalstij saskaņā ar savu nacionālo procedūru ir jānorīko vismaz viens valsts pārstāvis – pirmām kārtām no savām kriminālvajāšanas iestādēm –, kuram ir dalībai Tīklā piemērota ekspertīze. Dalībvalsts var norīkot arī izmeklēšanas tiesnesi vai tiesībsardzības amatpersonu, ja valsts apstākļu dēļ tas ir lietderīgi.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)